Region Stockholm

14

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) m.fl om hormonbehandling vid könsdysfori

HSN 2021-1227

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
SjukhusLOU-avtal
Karin Andersson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-09-08

HSN 2021-1227

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) med flera om hormonbehandling vid könsdysfori

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Talla Alkurdi (S) m.fl att information ges kring hur patientgruppen kommer att tas om hand av den övriga vården när hormonbehandling stoppas för minderåriga vid könsdysfori.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Talla Alkurdi (S) m.fl

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Barn och unga som funderar över sin könstillhörighet tas i första hand om hand inom Barn och ungdomspsykiatrin (BUP), där en bred psykiatrisk bedömning görs. Remiss kan därefter bli aktuell till mottagningen för könsinkongruens och könsdysfori (KID) som är en del av BUP:s Forsknings och utvecklingscentrum. KID-teamet bedömer och utreder könsinkongruens och könsdysfori hos barn och unga samt ger barnpsykiatriska insatser.

Utifrån utredningen kan könsbekräftande behandling bli aktuell, vilket tidigare har gjorts på Karolinska Universitetssjukhuset. Behandlingen kan dels bestå av pubertetsblockerande behandling som kan påbörjas vid

pubertetstart och könskonträra hormoner som kan initieras från 16 års ålder.

I mars 2021 beslutade Astrid Lindgrens Barnsjukhus (ALB) på Karolinska Universitetssjukhuset att genomföra en policyförändring som innebar att hormonbehandling vid könsdysfori först påbörjas när patienten fyllt 18 år. Bakgrunden till beslutet är det bristande kunskapsläget inom området.

Med anledning av beslutet kring policyförändringen har Talla Alkurdi (S) m.fl ställt ett antal frågor till förvaltningen för att säkerställa att patientgruppen tas om hand på bästa sätt.

Överväganden
Beslutet om policyförändringen för hormonbehandling har tagits fram av nationell expertisen inom vårdområdet. Policybeslutet baseras på vetenskapliga underlag, bland annat en rapport från Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) från 2019 som påvisar bristande evidens och potentiella följdeffekter av behandlingen. I beslutet finns även hänvisning till ett rättsfall i Storbritannien och National Health Service (NHS) förändringar i handläggning efter domen.

Samtliga patienter som berörs har fått information från ALB om förändringen via brev under maj månad. KID-teamet är behjälpliga med att besvara frågor och vid behov hänvisas patienter till ALB i frågor som kräver specifik kompetens.

Behandling kommer även fortsättningsvis kunna ges till patienter mellan 16 och 18 år inom ramen för en klinisk studie som har fått etikprövning godkänd av Etikprövningsmyndigheten. Patienten ska i dessa fall få utförlig information om potentiella risker med behandlingen och föregås av noggrann bedömning av patientens mognadsgrad för att säkerställa att patienten kan ta ställning till behandling. Det är ännu inte fastslaget när den kliniska studien kommer att inledas. Karolinska Universitetssjukhuset har inlett dialog med både KID-teamet och ANOVA kring lämpliga studieupplägg. Studien kommer vara ett samarbetsprojekt mellan olika forskare med kompetens inom såväl barn-och vuxenendokrinologi som barn- och vuxenpsykiatri.

SBU har även överenskommit med Socialstyrelsen att utvärdera effekter och bieffekter av hormonbehandling vid könsdyfori hos barn, unga och vuxna. Utvärderingen ska omfatta en systematisk översikt som ska tjäna som underlag i Socialstyrelsens uppdatering av dess kunskapsstöd för barn,

unga och vuxna. Resultatet ska lämnas till Socialstyrelsen under hösten 2021.

Barn och ungdomspsykiatrin och KID-teamet kommer även fortsättningsvis ge barnpsykiatriska insatser och stöd till barn och ungdomar som funderar över sin könstillhörighet. Det psykologiska stödet har utvecklats senaste åren och även innan policyändringen fick en mindre andel patienter hormonbehandling. KID-teamet erbjuder stöd i form av bland annat utforskande samtal om könsidentitet, könsuttryck, social transiton och sexualitet, psykoedukation och kognitivt stöd kring könsidentitetsutveckling och stöd till vårdnadshavare och närstående. I dagsläget görs bedömningen att befintligt stöd inom ramen för BUP och KID-teamets verksamheter kommer att tillgodose behovet av vård för patientgruppen.

Region Stockholm kommer att följa kunskapsläget för att säkerställa omhändertagande av patientgruppen på bästa möjliga sätt och utifrån medicinsk expertis.

Johan Bratt
Tf. hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Hanberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Johan Bratt, 2021-09-08

Hälso- och sjukvårdsnämnden

SKRIVELSE
2021-05-25

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Om hormonbehandling av könsdysfori på Karolinska

I början av maj 2021 meddelar Karolinska universitetssjukhuset att hormonbehandling av könsdysfori för minderåriga upphör. Skälet som anges är bristande medicinsk evidens. Pågående behandlingar fullföljs, men inga nya påbörjas, med undantag för forskningsstudie. Beslutet har gett upphov till stor oro i patientgruppen, och det är av yttersta vikt att de barn och unga som nu blir utan behandling, samt deras anhöriga, ges vård, stöd och tydlig information. Vi uppfattar att detta varit bristfälligt och lett till stor oro bland patientgruppen och organisationer som arbetar för transpersoners intressen.

Socialdemokraterna ser med stor oro på konsekvenserna detta får för de barn och unga som nu blir utan behandling. Detta är en grupp med stor psykisk ohälsa och i värsta fall risk för suicid. Folkhälsomyndigheten rapporterade 2015 att 36 procent av unga transpersoner minst en gång under de senaste 12 månaderna allvarligt övervägt att ta sitt liv. När behandlingen nu upphör är det av yttersta vikt att dessa barn och unga får en god kontakt och regelbunden uppföljning av vården. Möjligheten att ge ett särskilt uppdrag med medföljande resurser till barn- och ungdomspsykiatrin bör ses över. Vårdkedjan kring unga transpersoner måste stärkas.

Det är givetvis positivt att en forskningsstudie nu inleds. För att underlätta för patientgruppen är det centralt att denna kommer på plats så snart som möjligt. Samt att dialogen med företrädare för patientorganisationer finns med i arbetet.

Med anledning av detta är det av stor vikt att hälso- och sjukvårdsnämnden ges information om hur denna patientgrupp kommer tas omhand av den övriga vården utifrån dessa frågor:

- Vilka medicinska bedömningar ligger till grund för beslutet att upphöra med behandlingen och hur har patientgruppen samt deras anhöriga informerats om detta?

- Vilka konkreta insatser planeras för att ge vård och stöd till de barn och unga som nu blir utan behandling?

- Kommer ytterligare resurser avsattas och/eller särskilda insatser göras inom exempelvis barn- och ungdomspsykiatrin för att säkerställa vård och stöd till unga transpersoner som riskerar ökad ohälsa som följd av beslutet?

- När planeras den kliniska studien inledas samt hur länge kommer den att pågår?

Socialdemokraterna föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

att hälso- och sjukvårdsförvaltningen återkommer till nämnden med en redogörelse över ovan ställda frågor.

Talla Alkurdi (S) m.fl.